

PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ KALLION ALUEEN KUNTIEN

KOTOUTTAMISOHJELMA

Alavieskan kunta
Nivalan kaupunki
Sievin kunta
Ylivieskan kaupunki
syyskuu 2012

Alavieskan kunnanvaltuuston hyväksymä 17.12.2012 § 46

SISÄLLYS	2
1. JOHDANTO	4
1.1 Kotouttamisohjelmatyöryhmä ja sen toiminta	4
1.2 Kotouttamislain tavoitteet, soveltaminen ja toimeenpano	5
1.3 Keskeiset käsitteet	5
1.4 Tiedottaminen	7
1.5 Kotouttamisohjelman seuranta ja päivitys	7
1.6. Koulutus	8
2. MAAHANMUUTTAJATILANNE ALUEELLA	8
2.1. Pohjois-Pohjanmaan maahanmuuttostrategia 2015	8
3. MAAHANMUUTTAJIEN OHJAUS	8
3.1 Maahanmuuttajien alkukartoitus	9
3.2 Henkilökohtainen kotoutumissuunnitelma	9
3.3 Maahanmuuttajista aiheutuvien kustannusten korvaaminen kunnalle	10
4. TYÖ- ja ELINKEINOTOIMISTON (TE-TOIMISTON) PALVELUT	11
5. KUNTIEN PALVELUT	12
5.1 Asuminen	12
5.2. Sosiaalipalvelut	14
5.2.1 Aikuissosiaalityö	14
5.2.2. Lastensuojelu, perhetyö ja perheneuvola	15
5.2.3 Varhaiskasvatuspalvelut	16
5.2.4 Vammaispalvelut	17
5.2.5. Vanhuspalvelut	17
5.3 Terveyspalvelut	18
5.3.1 Kiireetön ajanvaraus ja päivystys	18
5.3.2 Neuvola	19
5.3.3 Suun terveydenhuolto	19
5.3.4 Mielenterveys- ja päihdepalvelut	19
6. KANSANELÄKELAITOKSEN PALVELUT	20
6.1 Kelan maksamat etuudet	20
6.2 Perhe-etuudet	20
6.3 Opintoetuudet	20
6.4 Yleinen asumistuki	20
6.5 Sairauden perusteella maksettavat etuudet	21
6.6 Työttömyyden perusteella maksettavat etuudet	21
6.7 Eläke-etuudet	21
6.8 Lisätiedot	21
7. POLIISI	22
8. PAIKALLISET JÄRJESTÖT	22
9. SEURAKUNNAT	22
10. KOULUTUSPALVELUT	24
10.1 Varhaiskasvatus	24
10.2 Esi- ja perusopetus	24
10.3 Lukiokoulutus	25
10.4 Nivelvaiheen koulutus	26
10.4.1 Suomen kielen koulutuksen järjestäminen alueella	26
10.5 Ammatillinen sekä muu koulutus	26
11. YRITTÄJYYS JA ELINKEINOELÄMÄ	27
12. KULTTUURI JA VAPAA-AIKA	28
12.1 Kulttuuri ja vapaa-aika	28
12.1.1 Kulttuuri	28
12.1.2 Liikunta	29
12.1.3 Nuoriso	29
12.1.4 Kirjasto	30

13. TULKKAAMINEN JA KÄÄNTÄMINEN	30
14. KUNNASSA ASUVIEN MAAHANMUUTTAJIEN ROOLI KOTOUTTAMISESSA	31
15. ETNISEN TASA-ARVON JA HYVIEN ETNISTEN SUHTEIDEN EDISTÄMINEN, SYRJINNÄN EHKÄISEMINEN	31
16. MAAHANMUUTTAJIA JA KANSAINVÄLISTYMISTÄ KOSKEVAT HANKKEET	32

1. JOHDANTO

Maahanmuuttajat kaipaavat tietoa omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan Suomessa, sekä siitä, mistä he voivat tietoa hankkia. Tietoa tarvitaan esimerkiksi asumisesta, päivähoidosta, kouluista ja harrastusmahdollisuuksista.

Kunnassa kotouttamisen tavoitteena on turvata maahanmuuttajalle perustiedot suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta, perusoikeuksista, velvollisuuksista ja työelämästä. Lisäksi kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten kotoutumisen edistämisen tavoitteena on tukea paikallisesti tai seudullisesti kansainvälisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä edistää myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä. Tavoitteena on edistää hyviä etnisiä suhteita ja kulttuurien välistä vuoropuhelua ja maahanmuuttajaryhmien osallisuutta sekä tukea mahdollisuuksia oman kielen ja kulttuurin säilyttämiseen. (Kotouttamislaki 2010, 29§)

Kotouttamisohjelma on kunnassa toteutettavan pakolais- ja maahanmuuttopolitiikan kannalta keskeinen ohjelma-asiakirja. Ohjelma sisältää suunnitelman tavoitteista, toimenpiteistä, voimavaroista sekä yhteistyöstä maahanmuuttajien kotouttamisessa. Kotouttamisohjelma sisältää myös konkreettiset toimenpiteet siitä, miten hyviä etnisiä suhteita kunnan alueella edistetään ja seurataan.

Tavoitteita määriteltäessä otetaan huomioon paikalliset erityispiirteet ja mahdollisuudet. Muutoin ne määritellään kotouttamislain ja hallituksen maahanmuutto- ja pakolaispolitiikan ohjelman mukaisesti:

- 1) maahanmuuttajat saavat perustiedot suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta: perusoikeuksista, velvollisuuksista ja työelämästä
- 2) maahanmuuttajat saavat kielitaidon, jonka perusteella he voivat työllistyä tai jatkaa opintojaan
- 3) luku- ja kirjoitustaidottomat tai muutoin vähän peruskoulutusta saaneet saavat luku- ja kirjoitustaidon tai täydentävää opetusta
- 4) maahanmuuttajilla on mahdollisuus saada kosketus paikallisiin asukkaisiin ja yhteiskuntaelämään
- 5) maahanmuuttajat voivat osallistua tasavertaisina yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään
- 6) etnisen syrjimättömyyden ja tasa-arvon edistäminen

Tämä kotouttamisohjelma on tehty elo-syyskuussa 2012 Peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueelle (Alavieska, Nivala, Sievi ja Ylivieska).

1.1 Kotouttamisohjelmatyöryhmä ja sen toiminta

Kotouttamislain 32 § todetaan, että kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kuntalain (365/1995) 65 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, työ- ja elinkeinotoimiston, Kansaneläkelaitoksen ja muiden kunnan alueella toimivien viranomaisten on kunnan aloitteesta osallistuttava oman toimialansa osalta ohjelman laadintaan, toteutukseen ja toimeenpanon seurantaan. Paikalliset maahanmuuttaja-, kansalais-, työntekijä- ja työnantajajärjestöt sekä uskonnolliset yhteisöt voivat tarvittavassa laajuudessa osallistua kotouttamisohjelman laadintaan, toteutukseen ja sen toimeenpanon seurantaan.

Kallion alueelle on asetettu tällainen moniammatillinen työryhmä alueen kotouttamisohjelman päivittämiseksi. Työryhmään ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

Anna-Liisa Isotalus, Alavieska
 Riitta Viitakangas, Nivala
 Hanna Salminen, Sievi
 Keijo Pesonen, Ylivieska
 Leena Iisakkila, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio
 Onni Mononen, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio
 Piritta Hiiva, TE-toimisto Ylivieska
 Helena Marjamaa, TE-toimisto, Haapajärvi
 Outi Pekkala, KELA, Ylivieska
 Elina Hiiva, Maahanmuuttaja-asiamiestoiminnan käynnistämishanke
 Rita Kovacs, Maahanmuuttaja-asiamiestoiminnan käynnistämishanke
 Pirjo Keronen, Maahanmuuttaja-asiamiestoiminnan käynnistämishanke

Työryhmän tehtävänä on ollut päivittää alueen kotouttamisohjelma 1.9.2011 voimaantulleen kotouttamislain mukaiseksi. Työryhmä on toiminut maalisi-elokuun 2012 aikana muokaten ohjelman uuden lain mukaiseksi.

1.2 Kotouttamislain tavoitteet, soveltaminen ja toimeenpano

Tämä kotouttamisohjelma vastaa 1.9.2011 voimaantulleen lain kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) sisältöä, jäljempänä kotouttamislaki.

Kotouttamislain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. (Kotouttamislaki 1§)

Lakia sovelletaan henkilöön, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa Suomessa. Lakia sovelletaan myös henkilöön, jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti ulkomaalaislain mukaisesti sekä eräissä muissa tapauksissa. (Kotouttamislaki 2§)

1.3 Keskeiset käsitteet

Maahanmuuttaja

Yleiskäsite, jolla tarkoitetaan Suomeen muuttanutta henkilöä, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti. Maahanmuuttajasta saatetaan myös käyttää termiä uussuomalainen.

Oleskelulupa

Lupa saapua toistuvasti maahan ja oleskella maassa. Myönnetään ulkomaalaiselle muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten.

Tilapäinen oleskelulupa: Myönnetään ulkomaalaiselle, jonka tarkoituksena ei ole jäädä Suomeen pysyvästi. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Tilapäiseen oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus B.

Jatkuva oleskelulupa: Myönnetään ulkomaalaiselle, joka on tullut Suomeen pysyvässä maahanmuuttotarkoituksessa. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Jatkuvaan oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus A.

Pysyvä oleskelulupa: Myönnetään henkilölle, joka on oleskellut Suomessa yhtäjaksoisesti jatkuvalla oleskeluluvalla neljä vuotta. Oleskelun syy tai muut erityiset syyt voivat aiheuttaa poikkeuksia oleskeluaikaan. Lupa myönnetään toistaiseksi eikä sitä tarvitse uusida. Pysyvään oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus P.

Ulkomaalainen

Suomen oikeuden kannalta henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen.

Siirtolainen/Työperäinen maahanmuuttaja

Henkilö, joka muuttaa pysyvässä tarkoituksessa toiseen maahan hankkiakseen sieltä toimeentulonsa.

Turvapaikanhakija

Henkilö, joka pyytää suojaa ja oleskeluoikeutta vieraasta maasta. Turvapaikanhakijan pakolaisuus todetaan vasta hakemukseen annetulla päätöksellä, joten tulisi välttää "pakolainen" sanaa ennen kuin päätös on annettu.

Pakolainen

Henkilö, joka nauttii kansainvälistä suojelua oman maansa ulkopuolella. Pakolaisella on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, poliittisen mielipiteen, kansallisuuden tai tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuulumisen vuoksi. Pakolainen on jo saanut turvapaikan tai oleskeluluvan pakolaisuuden perusteella.

Kiintiöpakolainen

Henkilö, jolla on YK:n pakolaistoimiston myöntämä pakolaisasema jo maahan tullessaan. Kiintiöpakolaisten määrä päätetään vuosittain valtion tulo- ja menoarvion yhteydessä pakolaiskiintiön puitteissa.

Ulkosuomalainen

Suomen rajojen ulkopuolella asuva Suomen kansalainen tai syntyperältään suomalainen henkilö, joka pitää itseään suomalaisena.

Paluumuuttaja

Ulkosuomalainen, joka on pitemmän tai lyhyemmän ajanjakson asunut Suomen rajojen ulkopuolella ja palaa takaisin Suomeen (esim. Ruotsin suomalaiset, Viron ja entisen Neuvostoliiton suomalaiset mm. inkeriläiset).

Monikulttuurinen, monietninen

Eri kulttuurien tasa-arvoinen rinnakkaiselo. Etnisyydessä on kyse yksilön ja ryhmän tavasta jäsentää itseään suhteessa toisiin. Etnisyys on sidoksissa tilanteisiin ja muuttuu ajan myötä. Monikulttuurisuuden rinnalla käytetään käsitteitä monietninen ja monikansallinen. Monietninen painottaa eri etnisten ryhmien, eri kulttuuriryhmien muodostamaa yhteiskuntaa. Monikansallinen painottaa yhteiskunnan koostumista eri kansallisuutta olevista henkilöistä, jotka voivat lainsäädännöllisestikin olla monikansallisia kaksoiskansalaisuuden myötä.

Vähemmistöpolitiikka

Yhteiskunnan tapa säädellä ja järjestää enemmistön ja vähemmistön välisiä suhteita.

Kotoutuminen

Prosessi, jossa maahanmuuttaja hankkii tarvittavat tiedot ja taidot osallistuakseen yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään itsenäisesti ja yhdenvertaisina kantaväestön kanssa. Samanaikaisesti maahanmuuttaja ylläpitää ja kehittää omaan kulttuuriinsa ja etnisyyteen liittyviä tärkeitä pitämiään asioita. Kotoutuminen edellyttää myös sopeutumista sekä vähemmistöltä että valtaväestöltä.

Kotouttaminen

Viranomaisten ja muiden tahojen järjestämät toimenpiteet, joilla edistetään maahanmuuttajien sopeutumista elämään ja toimimaan suomalaisessa yhteiskunnassa. Kotouttamisen tarkoituksena on antaa maahanmuuttajalle mahdollisimman nopeasti itsenäisen ja tasavertaisen kansalaisuuden vaatimat valmiudet.

Syrjäytyminen

Määritellään sosiaalipoliitikassa yleensä huono-osaisuuden kasautumiseksi. Suomen kaltaisessa yhteiskunnassa syrjäytymisen perusulottuvuuksia ovat erityisesti syrjäytyminen koulutuksesta, tuotannosta, kulutuksesta ja sosiaalisesta yhteisöstä. Maahanmuuttajan syrjäytyminen tarkoittaa integroitumisen vastakohtaa ja tarkoittaa toisaalta maahanmuuttajan vieraantumista omasta kulttuuristaan ja toisaalta jäämistä valtayhteisön elämän ulkopuolelle.

Suvaitsevaisuus

Ennakkoluulottomuus ja avoimuus yhdistyneenä terveeseen itsetuntoon ja oman kulttuurin tuntemukseen sekä kyky samanaikaisesti omaksua uutta ja vierasta sekä suhtautua siihen myös kriittisesti. Myös muiden mielipiteiden ja tapojen kunnioittamista.

Etninen syrjintä

Henkilön tai ryhmän asettaminen muita huonompaan asemaan hänen/heidän etnisen taustansa vuoksi.

Muukalaispelko, muukalaisviha

Voimakas kielteinen ennakkoluulo erilaisia, muualta tulevia ihmisiä kohtaan. Muukalaispelko muuttuu usein muukalaisvihaksi, joka tähtää vähemmistöryhmän karkottamiseen tai hävittämiseen.

Rasismi

Ideologia, jossa kielteiseksi määritellyt ominaisuudet kohdistetaan tiettyyn ”rotuun” tai tiettyyn ryhmään ihmisiä. Rasismi koostuu sarjasta kuvitelmia, joiden mukaan jokin ihmisryhmä on toista ryhmää moraalisesti, älyllisesti ja kulttuurisesti ylivoimaisempi ja jonka ylivoimaiset ominaisuudet periytyvät sukupolvelta toiselle. Rasismi saa erilaisia muotoja eri maissa riippuen historiasta, taloudesta, taustasta, kulttuurista ja muista tekijöistä.

1.4 Tiedottaminen

Tehokas tiedottaminen on kotouttamisen onnistumisen kannalta tärkeää. Kotouttamisohjelma julkaistaan peruspalvelukuntayhtymä Kallion sekä kuntien internetsivuilla. Ohjelman julkistamisesta tiedotetaan paikallislehdissä.

Kukin viranomainen tiedottaa toimintaansa liittyvistä kotoutumista koskevista asioista itse.

1.5 Kotouttamisohjelman seuranta ja päivitys

Kotouttamislain toimivuutta, kotouttamistoimenpiteiden tuloksellisuutta ja maahanmuuttajien asemaa tulee seurata kunnassa, samoin kuin kotoutumistuen maksamista. Kotouttamisohjelmaa tulee kehittää ja muuttaa heti kun siihen ilmenee tarvetta. Kotouttamisohjelma tulee kotouttamislain mukaan päivittää

vähintään kerran neljässä vuodessa. Kunnat vastaavat ohjelman päivittämisestä tarvittaessa, vähintään neljän vuoden välein. Kotouttamisohjelmaa täydennetään käytännön työssä esiin tulevilla asioilla.

Ohjelma otetaan huomioon kuntien ja peruspalvelukuntayhtymä Kallion vuosisuunnitelmaa, talousarviota ja toiminta- ja taloussuunnitelmia tehtäessä.

1.6. Koulutus

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion henkilökunnalla on mahdollisuus osallistua maahanmuuttajien kohtaamiseen ja muihin kotouttamisasihin liittyviin koulutuksiin täydennyskoulutusveloitteen puitteissa. Koulutuksista tiedotetaan myös kuntien muille hallintokunnille.

2. MAAHANMUUTTAJATILANNE ALUEELLA

Tilastokeskuksen mukaan Kallion alueella on vuoden 2011 lopussa asunut 262 ulkomaan kansalaista. Tilastoon ei ole laskettu opiskelijoita tai muita tilapäisesti alueella asuvia ulkomaan kansalaisia. Alueelle tulee maahanmuuttajia pääasiassa perhesyiden ja työn perusteella. Nivala-Haapajärven ja Ylivieskan seutukunnan alueella suurimmat ulkomaan kansalaisuuden omaavat ryhmät ovat venäläiset, ruotsalaiset, virolaiset ja turkkilaiset. (Tilastokeskus, Ulkomaan kansalaiset seutukunnittain 2011). Tietoa siitä kuinka kansalaisuudet jakautuvat kunnittain ei ollut käytössä kotouttamisohjelmaa tehtäessä.

Kunta	Ulkomaan kansalaiset
Alavieska	8
Nivala	74
Sievi	82
Ylivieska	98
Yhteensä	262

2.1. Pohjois-Pohjanmaan maahanmuuttostrategia 2015

Pohjois-Pohjanmaan maahanmuuttostrategia toimii maahanmuuttoasioita ohjaavana asiakirjana Pohjois-Pohjanmaalla. Julkaisu löytyy Ely-keskuksen sivuilta osoitteesta: www.ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa/julkaisut.

3. MAAHANMUUTTAJIEN OHJAUS

Maahanmuuttajat ovat vaarassa joutua syrjäytyneiksi puutteellisen tai olemattoman kielitaidon vuoksi. Tietämättömyys yhteiskunnan toimintatavoista edesauttaa syrjäytymistä. Syrjäytymisen syynä voi olla esimerkiksi työttömyys, työmarkkinoilla vaadittavan pätevyyden puuttuminen tai jokapäiväisessä elämässä tarvittavien taitojen puute.

Maahanmuuttajille on tärkeää saada tietoa omalla äidinkielellään. Heidän on vaikea asioida suomeksi, puhumattakaan kirjoittamisesta virallisella kielellä. Kotouttamislain piiriin kuuluvat maahanmuuttajat tarvitsevat eniten neuvontaa ja kielellistä apua mm. tulkkaus, käännökset, viranomaisten asiapapereitten selvittely, erilaisten lomakkeiden täyttäminen, oleskelu-, työlupa-asiat, sekä konkreettista apua asioiden hoitamisessa esim. laskujen maksu, puhelimen käyttöön liittyvät asiat, vuokrat, asumissäännöt, eropapereiden sisältö, vuokra- ja muiden sopimusten sisältö.

Maahanmuuttajien ohjaus jakaantuu eri viranomaistahojen kesken. Maahanmuuttajien ohjaukseen kuuluu alkukartoituksen järjestäminen sitä tarvitseville sekä henkilökohtaisen kotoutumissuunnitelman laatiminen. Vastuu näistä tehtävistä on peruspalvelukuntayhtymä Kallion aikuissosiaalityöllä tai TE-toimistolla maahanmuuttajan tilanteesta riippuen. Lisäksi maahanmuuttaja voi saada ohjausta muilta viranomaisilta, riippuen omasta palvelutarpeestaan. Kallion alueella toimiva maahanmuuttaja-asiamiestoiminnan käynnistämishanke antaa maahanmuuttajille yleistä ohjausta ja neuvontaa toimintakautensa ajan (2011-2013). Maahanmuuttaja-asiamiesten toimistot sijaitsevat Haapavedellä, Nivalassa ja Kalajoella, jonka lisäksi he käyvät tarpeen mukaan ohjaamassa asiakkaita muissa seutukunnan alueen kunnissa. Hankkeen ohjaus täydentää viranomaisten antamaa ohjausta, eikä missään vaiheessa korvaa sitä.

”Perustietoa Suomesta”-opas on saatavana viranomaisilta tai internetistä osoitteesta www.lifeinfinland.fi
Lisää info-paketteja:

www.finfonet.fi

www.infopankki.fi

www.tasa-arvo.fi

3.1 Maahanmuuttajien alkukartoitus

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Tätä varten alkukartoituksessa selvitetään tarvittavassa laajuudessa maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat. (Kotouttamislaki 9§)

Työ- ja elinkeinotoimisto käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion aikuissosiaalityö käynnistää alkukartoituksen tarvittaessa kaikille muille maahanmuuttajille. Työ- ja elinkeinotoimisto tai aikuissosiaalityö voi käynnistää alkukartoituksen myös sitä pyytäneelle muulle maahanmuuttajalle, jos tämän arvioidaan sitä tarvitsevan. Alkukartoitus käynnistetään kahden kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta tai alkukartoitusta koskevasta pyynnöstä. (Kotouttamislaki 10§)

Alkukartoituksen järjestänyt TE-toimisto tai kunta ohjaa maahanmuuttajan tarvittavien palveluiden piiriin. Alkukartoituksen perusteella arvioidaan, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumissuunnitelman. Tarvetta arvioidessa kiinnitetään huomiota siihen tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumiskoulutusta, omaehtoista opiskelua tai muita toimenpiteitä kotoutumisen tueksi. (Kotouttamislaki 10§)

3.2 Henkilökohtainen kotoutumissuunnitelma

Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Suunnitelmassa huomioidaan maahanmuuttajan omat kotoutumista edistävät tavoitteet. Kotoutumissuunnitelma ja muut maahanmuuttajalle laaditut asiakirjat on sovittava yhteen. (Kotouttamislaki 11§, 13§)

Maahanmuuttajalla on oikeus kotoutumissuunnitelmaan, jos hän on työtön työnhakija tai jos hän saa toimeentulotukea. Myös muilla maahanmuuttajilla on oikeus kotoutumissuunnitelmaan, mikäli hänen arvioidaan alkukartoituksen perusteella tarvitsevan suunnitelmaa kotoutumisen edistämiseksi. Kotoutumissuunnitelman tarve arvioidaan alkukartoituksessa ja sen laatiminen käynnistetään kahden

viikon kuluessa alkukartoituksesta. Maahanmuuttaja, kunta ja TE-toimisto laativat kotoutumissuunnitelman yhteistyössä. (Kotouttamislaki 12-13§)

Työ- ja elinkeinotoimisto sopii kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa koulutuksesta, työnhausta ja sen tavoitteista sekä työnhakua tukevista ja työllistymistä edistävästä toimenpiteistä ja palveluista. Kunta sopii kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa kotoutumista ja työllistymistä edistävästä kunnan palveluista tai muista toimenpiteistä, jos maahanmuuttaja ei terveydentilansa, ikänsä, perhesyiden taikka näihin rinnastettavien syiden vuoksi voi osallistua kotoutumista tukeviin työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin. (Kotouttamislaki 14§)

Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma laaditaan enintään vuodeksi viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä. Kotoutumissuunnitelman kesto määräytyy yksilöllisesti maahanmuuttajan omien tavoitteiden, työ- ja koulutushistorian sekä hänelle suunniteltujen toimenpiteiden perusteella. Kotoutumissuunnitelmaan oikeuttava enimmäisaika on kolme vuotta ensimmäisen kotoutumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Aikaa voidaan tarvittaessa pidentää korkeintaan kaksi vuotta. Mikäli kotoutumissuunnitelmaa ei tilapäisesti voida toteuttaa esimerkiksi sairauden tai äitiysvapaan vuoksi, voidaan aikaa pidentää vastaavasti. (Kotouttamislaki 12§)

Maahanmuuttaja ohjataan hakeutumaan yksilöllistä tarvettaan vastaavaan koulutukseen tai muuhun kotoutumista ja työllistymistä edistävään toimenpiteeseen kuukauden kuluessa kotoutumissuunnitelman laatimisesta. (Kotouttamislaki 14§)

Alaikäiselle kotoutumissuunnitelma laaditaan tarvittaessa, kuitenkin yksin maahan tulleelle aina. Perheelle laaditaan kotoutumissuunnitelma, mikäli perheen tilanne sitä edellyttää. Perheen suunnitelmassa kiinnitetään erityistä huomiota lapsen tai nuoren kehitystä tukevan ja ohjaavan vanhemmuuden edellytyksiin ja vanhempien tuen ja koulutuksen tarpeisiin. Suunnitelma laaditaan aina monialaisena yhteistyönä ja sovitetaan perheenjäsenten yksilöllisiin suunnitelmiin. (Kotouttamislaki 15-16§)

Kunnan tai TE-toimiston on aktiivisesti tarjottava maahanmuuttajalle kotoutumissuunnitelmaan sisältyviä toimenpiteitä ja palveluja käytettäviksi osoitettujen määrärahojen rajoissa. Maahanmuuttajan on noudatettava suunnitelmaansa sekä hakeuduttava ja osallistuttava säännöllisesti suunnitelmaan sisältyvään kieliopetukseen ja muihin suunnitelmassa sovittuihin toimenpiteisiin ja palveluihin. Kunnan ja TE-toimiston on seurattava kotoutumissuunnitelman toteutumista ja tarkistettava suunnitelma tilanteen muuttuessa, sitä pyydettyä tai vähintään kerran vuodessa. (17-18§)

Suomi.fi sivustolta löytyy työ- ja elinkeinoministeriön laatima lomake henkilökohtaisen kotoutumissuunnitelman tekemiseen. Lomake löytyy suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi osoitteesta www.suomi.fi/asiointi → haku: henkilökohtainen kotoutumissuunnitelma.

Osaamiskartoitus: Osaamiskartoituksen tavoitteena on tukea maahanmuuttajan kokonaisvaltaisen kotoutumisprosessin edistymistä. Kaikissa kotoutumisprosessin vaiheissa maahanmuuttajalle on tärkeää saada valmiuksia toimia suomalaisessa yhteiskunnassa omaa kulttuuri-identiteettiään menettämättä. Kotoutumisessa tuetaan hänen pyrkimyksiään löytää aktiivinen rooli omien työelämään ja ammatillista koulutusta koskevien ratkaisujen tekemisessä. Osaamiskartoituksessa ei hankita vain maahanmuuttaja-asiakkaasta tietoa, vaan kartoituksen ohjauskeskusteluissa kouluttaja tukee ja edistää osallistujan työllistymiseen ja ammatilliseen koulutukseen tarvitsemiaan tiedollisia ja taidollisia valmiuksia, kartoittaa osallistujan voimavaroja ja osaamista sekä selkiyttää yhdessä osallistujan kanssa tämän ammatillista suunnitelmaa. Kouluttaja ohjaa osallistujaa tutustumaan ja käyttämään maahanmuuttajille tarkoitettuja sähköisiä tieto- ja neuvontapalveluja. Kartoituksen kesto: 3 – 5 päivää. TE-toimisto ohjaa asiakkaat osaamiskartoituspalveluun.

3.3 Maahanmuuttajista aiheutuvien kustannusten korvaaminen kunnalle

Kunnalle voidaan voimassa olevien säännösten mukaan korvata maahanmuuttajista aiheutuvia kustannuksia seuraavasti (kotouttamislaki 5 luku):

Laskennallinen korvaus maahanmuuttajien vastaanotosta: Laskennallista korvausta maksetaan kotoutumislain 2§ 2 tai 3 momentissa tarkoitetun henkilön (esim. kansainvälistä suojelua saava) kuntaan osoittamisesta, neuvonnasta ja muusta kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä. Korvausta maksetaan neljän vuoden ajan siitä alkaen kun henkilölle on rekisteröity ensimmäinen kotikunta väestötietojärjestelmään.

Korvaus kotoutumistuesta ja toimeentulotuesta maksetaan kotoutumislain 2§ 2 tai 3 momentissa tarkoitetusta henkilöstä (esim. kansainvälistä suojelua saava) syntyneistä kustannuksista enintään kolmelta vuodelta.

Korvaus paluumuuttoavustuksesta: kunta voi korvata kotoutumislain 2§ 2 tai 3 momentissa tarkoitetun henkilön (esim. kansainvälistä suojelua saava) kohtuulliset matka- ja muuttokustannukset sekä myöntää paluumuuttoavustuksen henkilölle, joka vapaaehtoisesti palaa koti- tai lähtömaahansa muuten kuin tilapäisessä tarkoituksessa. Kulut korvataan kunnalle.

Korvaus tulkitsemisestä maksetaan kotoutumislain 2§ 2 tai 3 momentissa tarkoitetulle henkilölle (esim. kansainvälistä suojelua saava) järjestetystä tulkitsemisestä aiheutuneista kustannuksista.

Korvaus erityiskustannuksista:

- a) alaikäisenä ilman huoltajaa Suomeen saapuneen henkilön sijoittamisesta perheryhmäkotiin sekä perhehoidosta, asumisen tukipalveluista ja muista lastensuojelun palveluihin rinnastettavista toimenpiteistä kunnalle aiheutuvat kustannukset enintään siihen saakka kunnes nuori täyttää 21 vuotta;
  - b) vamman tai sairauden edellyttämän pitkäaikaisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä kunnalle aiheutuvat huomattavat kustannukset, jos henkilö on ollut huollon tai hoidon tarpeessa Suomeen saapuessaan;
  - c) erityisistä syistä muut kunnalle aiheutuneet kustannukset
- Eryityskustannukset korvataan enintään kymmeneltä vuodelta. Korvaamisen edellytyksenä on, että siitä on erikseen sovittu ely-keskuksen ja kunnan kesken.

4. TYÖ- JA ELINKEINOTOIMISTON (TE-TOIMISTON) PALVELUT

TE-toimisto vastaa maahanmuuttajien työllistymistä ja kotoutumisesta edistävistä ja tukevista työvoimapalveluista ja muista toimenpiteistä työnhakijaksi ilmoittautuneille maahanmuuttajille.

TE-toimisto antaa maahanmuuttajalle asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävistä toimista ja palveluista sekä työelämästä. TE-toimisto informoi maahanmuuttajaa työnhausta, TE-toimiston palveluista sekä työllistymistä edistävistä palveluista ja toimista, työnhakijan yleisistä oikeuksista ja velvollisuuksista sekä työttömyysetuuksien työvoimapolitiittisista edellytyksistä.

TE-toimisto käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädetyllä tavalla. Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet.

TE-toimisto, kunta ja maahanmuuttaja laativat yhdessä kotoutumissuunnitelman. Perustellusta syystä TE-toimisto ja maahanmuuttaja voivat laatia kotoutumissuunnitelman keskenään. TE-toimisto sopii kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa koulutuksesta, työnhausta ja sen tavoitteista sekä työnhakua tukevista ja työllistymistä edistävästä toimenpiteistä ja palveluista.

TE-toimisto seuraa kotoutumissuunnitelman toteutumista ja tarkistaa kotoutumissuunnitelmaa julkisesta työvoimapolvelusta annetussa laissa säädetyllä tavalla.

Kotoutumiskoulutuksena oppivelvollisuusiän ylittäneelle maahanmuuttajalle järjestetään suomen tai ruotsin kielen opetusta ja tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä. Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että maahanmuuttaja saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena tai voidaan järjestää myös omaehtoisena opiskeluna. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena toteutettavan kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä toimialueellaan. TE-toimisto ohjaa maahanmuuttajan työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena toteutettavaan kotoutumiskoulutukseen tai hakeutumaan omaehtoiseen opiskeluun.

Kotoutumistuki on maahanmuuttajalle kotoutumissuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin osallistumisen aikaisen toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu tuki. Oikeus kotoutumistukeen työmarkkinatukena määräytyy työttömyysturvalain mukaisesti. TE-toimisto antaa kotoutumistuen myöntämistä koskevat sitovat työvoimapolitiittiset lausunnot Kansaneläkelaitokselle.

www.mol.fi	<p>Nivala-Haapajärven seutukunnan työ- ja elinkeinotoimisto: Puistokatu 39, 85800 Haapajärvi P. 010 19 4030 haapajarvi@te-toimisto.fi</p> <p>Ylivieskan seutukunnan työ- ja elinkeinotoimisto: Valtakatu 4, PL 40, 84101 Ylivieska puhelin: 010 60 44750, vaihde 010 60 40037, faksi: 010 60 44753 ylivieska@te-toimisto.fi</p>
--	--

5. KUNTIEN PALVELUT

Rekisteröityminen kuntaan, suomalainen henkilötunnus	Maistraatti	Puh. 071 876 0241 www.maistraatti.fi	Pohjois-Pohjanmaan maistraatti Ylivieskan yksikkö Valtakatu 4, 3 kerros
--	-------------	---	---

5.1 Asuminen

ALAVIESKA

Alavieskassa on tarjolla monenlaisia vaihtoehtoja asumiseen:

- kunnan vuokra-asunnot: asuntosihteeri, puh. 044 5395 285, eija.mastosaari@alavieska.fi. Osoite Pappilantie 1, 85200 Alavieska, kunnanvirasto avoinna ma-pe klo 8.00-16.00 Kunnalla on yhteensä 132 vuokra-asuntoa.
- Alavieskan vanhustenkotiyhdistys ry:n vuokra-asunnot: Veikko Kiimamaa, puh. (08) 430 212

Lisää tietoa asumisesta kunnan nettisivuilta, www.alavieska.fi, asuminen-valikosta.

NIVALA

Nivalan kaupungissa asumispalveluita tuottavat kaupungin rakennusvalvonta, Nivalan Vuokratodit ja yksityiset kiinteistönvälittäjät.

Nivalan Vuokratodit, os. Kalliontie 18, 85500 Nivala, 08 4491 432, toimisto avoinna ma-pe klo 10-15.

Vuokratodien omistuksessa on 21 rivitaloaluetta, joissa on eri osoitteissa yhteensä 402 huoneistoa. Yli puolessa asunnoista on sauna. Kaikki asunnot sijaitsevat taajama-alueella enintään noin 3 kilometrin säteellä keskustan palveluista.

Vuokra-asuntoasioissa voit käännyä myös paikkakunnan kiinteistönvälittäjien puoleen:

Kalajokilaakson Kiinteistöpiiste LKV, 044-3442450
 Laaksojen OP-Kiinteistökeskus Oy LKV, 044-0582332
 SKV, 0400-685038

Vanhusten, eläkeläisten ja vammaisten asuntoasioissa voi tiedustella asuntoasioista myös Nivalan Vanhustenkotiyhdistys ry:ltä, puh. 08 4495 701.

Lisää tietoa :

Maanmittausteknikko, 040 344 7285
 Palvelusihteeri, 040 344 7300
 S-posti: kirjaamo@nivala.fi

Lisätietoja kaupungin nettisivuilta www.nivala.fi, muuttaja ja rakentaja -valikosta.

SIEVI

Vapaina olevia asuntoja voit tiedustella asuntotoimistosta.

ASUNTOTOIMISTO

Toimistosihteeri
 p. 044 4883 204
neuvonta@sievi.fi
 Haikolantie 16
 85410 SIEVI

KIINTEISTÖ OY SIEVIN JUSSI

Haikolantie 16
 85410 SIEVI
Toimitusjohtaja/Isännöitsijä
 0400-594 400
neuvonta@sievi.fi

Lisätietoja kunnan nettisivuilta www.sievi.fi, palvelut->asuminen –valikosta.

YLIVIESKA

Ylivieskan kaupunki tarjoaa asukkailleen hyvien palvelujen lisäksi terveellisen, turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön, jossa kaikki on lähellä.

Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy on merkittävin vuokra-asuntoja hallinnoiva ja tarjoava yhtiö ja on samalla myös kaupungin vuokra-asuntojen hankintayhtiö. Yhtiö rakentaa, ostaa ja perusparantaa kulloisenkin tarpeen mukaisia vuokra-asuntoja.

Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy

Puh.	4110 800
Käyntiosoite	Juurikoskenkatu 6 II krs 84100 Ylivieska
Postiosoite	PL 192, 84101 Ylivieska

ASUNTOJEN HAKEMINEN

Kaikkia asuntoja haetaan asuntohakemuslomakkeella (Ympäristöministeriön lomake no 34), jonka saa joka kunnasta asuntoasioita hoitavilta henkilöiltä. Hakemus toimitetaan asianomaisen kunnan asuntoasioita hoitavalle henkilölle. Paperisen lomakkeen voi myös halutessaan tulostaa tai ladata kuntien nettisivuilta. Hakemuksen voi täyttää myös sähköisesti ao. kunnan nettisivuilla. Jos täytät sähköisen hakemuksen, toimita liitteet erikseen asuntotoimistoon. Hakemuksia vastaanotetaan jatkuvasti. Huoneistoihin valituille ilmoitetaan valinnasta erikseen.

Tarvittavat liitteet:

- Selvitys kuukausituloista
- Opiskelijatodistus tai kopio koulukutsu ilmoituksesta
- Vanhempien lupa (alle 18-vuotiailta)

Tietoa asumiseen liittyvästä tuesta saa Kelan sivulta www.kela.fi.

Omakotirakentamiseen kaikissa kunnissa saa tietoja kuntien nettisivuilta.

5.2. Sosiaalipalvelut

Alueen kuntien ja kaupunkien sosiaalipalvelut järjestää Peruspalvelukuntayhtymä Kallio. Sosiaalipalveluja annetaan eri tilanteissa maahanmuuttajille samoilla perusteilla kuin muillekin kuntalaisille.

Lisätietoja sosiaalipalveluista saa Peruspalvelukuntayhtymä Kallion internet-sivuilta www.kalliopp.fi.

5.2.1. Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityö on yksilön tai perheen kanssa tehtävää lakisääteistä asiakastyötä, jonka tavoitteena on muutos asiakkaan elämänhallinnan parantamiseksi ja ongelmien ennaltaehkäisy. Tavoitteena on tukea asiakasta ylläpitämään tai parantamaan arkipäivän selviytymistä, taloudellista toimeentuloa sekä oman toimintaympäristön vuorovaikutussuhteita. Aikuissosiaalityöhön sisältyy sosiaaliturvatyötä, päihde- ja mielenterveystyötä, ennalta ehkäisevää lastensuojelutyötä sekä työllistymistä, kouluttautumista, asumista ja kuntoutumista tukevaa toimintaa sekä yleiseen sosiaaliturvaan liittyvää ohjausta ja neuvontaa. Aikuissosiaalityön välineinä ovat asiakastapaamiset, palvelu- ja hoitosuunnitelmat, verkostotyö, välitystilipalvelut, kuntouttava työtoiminta, eläkeselvittelyt sekä toimeentulotuki.

Maahanmuuttajilla on oikeus sosiaalihuoltolain mukaiseen toimeentuloturvaan ja sosiaalipalveluihin. Ennen sosiaalihuollon toimeentuloturvaan hakijan tulee ilmoittautua työnhakijaksi, hakea kansaneläkelaitokselta työttömyyspäivärahaa, asumistukea, eläkettä jne. Sosiaalitoimiston virkailijat neuvovat ja opastavat hakijaa tukien haussa.

Sosiaalityön tehtävä maahanmuuttajien kotoutumisessa on kotoutumisen koordinointi, ohjaus ja neuvonta. Sosiaalityöntekijä tekee yhdessä maahanmuuttajan ja TE-toimiston kanssa maahanmuuttajan yksilö-/perhekohtaisen alkukartoituksen ja tarvittaessa kotoutumissuunnitelman. Sosiaalityöntekijä seuraa ja arvioi suunnitelmien toteutumista.

Ajanvaraus/puhelintunti ma-pe klo 12-13: Perhepalvelukeskuksen vahtimestari Kallion vaihde	puh. (08) 4195 729 puh. (08) 4195 5000
Alavieskan sosiaalitoimisto Nivalan sosiaalitoimisto Sievin sosiaalitoimisto Ylivieskan perhepalvelukeskus	Pappilantie 1, 85200 Alavieska Kalliontie 15, 85500 Nivala Haikolantie 16, 85410 Sievi Pistotie 1, 84100 Ylivieska

5.2.2 Lastensuojelu, perhetyö ja perheneuvola

Lapsella on oikeus turvalliseen ja virikkeitä antavaan kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä etusija erityiseen suojeluun. Lapselle tulee turvata myönteiset ja läheiset ihmissuhteet erityisesti lapsen ja hänen vanhempiansa välillä. Lastensuojelu on työtä lasten ja perheiden hyväksi, tavoitteena on lasten suotuisten kasvuolojen turvaaminen ja vanhempien tukeminen heidän kasvatustehtävässään.

Lapsia ja nuoria sekä heidän perheitään tuetaan niin, että he voivat kasvaa ja kehittyä omissa kodeissaan. Silloin, kun lapsen elämän olosuhteet vaarantuvat, lapselle on taattava mahdollisimman hyvä hoito kodin ulkopuolella. Lapsen vanhempia autetaan parempaan elämänhallintaan, jotta lapsi voisi palata mahdollisimman pian kotiinsa. Lastensuojelutyö on yhteistyötä lasten vanhempien, päivähoiton, perheneuvolan, kotipalvelun, koulutoimen, terveydenhuollon ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Avun tarpeessa olevan lapsen tai perheen asiasta on oikeus ottaa yhteyttä sosiaalityöntekijöihin.

Perhetyö on lapsiperheille järjestettävää kokonaisvaltaista, suunnitelmallista ja pitkäjänteistä tukemista. Perhetyöntekijä ohjaa ja auttaa perhettä arkielämän hallinnassa ja tukee vanhemmuutta, perheen omatoimisuutta ja jaksamista.

Perheneuvola palvelee lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen liittyvissä kysymyksissä sekä perhe-elämän ja parisuhteen vaikeuksissa. Perheneuvolassa työskentelevät psykologit ja sosiaalityöntekijät sekä konsultoivat lastenpsykiatrian erikoislääkärit. Työtä tehdään yhdessä lapsen ja perheen sekä perheelle tärkeiden tahojen kanssa.

<p><u>Lastensuojelu</u> Puhelintunti ma-pe klo 12-13 Perhepalvelukeskuksen vahtimestari Kallion vaihde Virka-ajan ulkopuolella sosiaalipäivystys</p>	<p>puh. (08) 4195 729 puh. (08) 4195 5000 puh. 112</p>
<p><u>Perhetyö</u> Ennalta ehkäisevä perhetyö: perhetyönohjaaja Lastensuojelun perhetyö: johtava sosiaalityöntekijä</p>	<p>puh. 044 419 5721 puh. 044 419 5710</p>
<p><u>Perheneuvola</u> Ajanvaraus ma-pe klo 12-13:</p>	
<p>Ylivieskan perheneuvola (Alavieska, Sievi Ylivieska) Vahtimestari</p>	<p>Perhepalvelukeskus Pistotie 1, 84100 Ylivieska puh. (08) 419 5729</p>
<p>Nivalan perheneuvola Sosiaalityöntekijä Psykologi</p>	<p>Kalliontie 36, 85500 Nivala puh. (08) 419 6625 puh. (08) 419 6626</p>

5.2.3 Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on lapsiperheille suunnattujen palveluiden avulla tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvamista, kehittymistä ja oppimista kasvatuskumppanuuteen perustuvassa yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio järjestää alle kouluikäisten lasten päivähoidon- sekä esiopetuspalveluita kuntayhtymän alueella. Alle kouluikäisen lapsen päivähoidon järjestämiseksi perheillä on mahdollisuus valita vanhempainrahakauden päätyttyä joko kotihoidon tuki, kunnallinen päivähoidopaikka (päiväkodit, perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito) tai yksityinen päivähoidon tuki (palveluseteli tai yksityisen hoidon tuki). Avoimia varhaiskasvatuspalveluja lapsille ja perheille tarjoavat mm. seurakunnat, Mannerheimin Lastensuojeluliitto sekä eri järjestöt.

Lasten päivähoidonjärjestelyihin liittyvää palveluohjausta saa päivähoidotoimistoista. Palvelukielinä ovat suomi ja englanti. Tarvittaessa sovitaan tulkkipalveluiden järjestämisestä. Palveluohjausta varten on suositeltavaa tehdä ajanvaraus. Päivähoidohakemuksia on saatavissa päivähoidotoimistoista tai internet-osoitteesta www.kalliopp.fi/ verkkopalvelut.

Päivähoidopaikka järjestetään alle kouluikäisille lapsille vanhempainrahakauden päätyttyä kahdessa viikossa, mikäli hoidon tarve johtuu äkillisestä työllistymisestä tai opintojen aloittamisesta. Muutoin järjestämisaika on neljä kuukautta. Lapsen hoitopäivien määrä kuukaudessa sekä lapsen hoitoaika sovitaan lapsen ja perheen tarpeiden mukaisesti.

Kaikissa päivähoidopaikoissa tehdään lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tueksi varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa. Tässä suunnitelmassa yhdistetään vanhempien tietämys omasta lapsestaan ja henkilökunnan näkemys varhaiskasvatuksen toteuttamisesta

päivähoidossa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa koskevaan keskusteluun varataan tarvittaessa puhelimen välityksellä toteutettava tulkkaus. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan lisäksi lapsen yksilölliset tarpeet, esimerkiksi ruokavalio, kielen oppimisen taso ja opettamisessa käytettävät menetelmät.

Kielen opettamisessa käytetään monia toimintatapoja. Lasta rohkaistaan ja kannustetaan osallistumaan sosiaaliseen vuorovaikutukseen toisten lasten kanssa. Kuvien käyttö, lorut, laulut ja leikki ovat tärkeitä suomen kielen oppimisessa. Päivähoidossa käytettävä kuvitettu päiväjärjestys tukee kielen kehitystä. Suomi toisena kielenä – opetus (S2) toteutetaan kasvatus- ja ohjaustoiminnan sisällöissä suunnitelmallisena kokonaisuutena. Yhteistyössä vanhempien kanssa laaditaan S2-kielen opetuksen tavoitteet ja lapsen yksilöllinen oppimissuunnitelma. Opetus, ohjaus ja oppimisen arviointi tapahtuu Monikulttuurinen varhaiskasvatus Kallion päivähoidossa -oppaan mukaisesti.

<u>Päivähoitotoimistot:</u>	
Alavieska Ylivieska Palvelupäällikkö	Pappilantie 1, 85200 Alavieska Vierimaantie 3, 84100 Ylivieska puh. 044 419 5601
Nivala Sievi Palvelupäällikkö	Kalliontie 15, 85500 Nivala Haikolantie 16, 85410 Sievi puh. 044 419 6841

5.2.4 Vammaispalvelut

Vammaispalveluiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Vaikeavammaiselle henkilölle järjestetään kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, asunnon muutostyöt sekä asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet, henkilökohtainen apu, tulkkipalvelut sekä palveluasuminen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kehitysvammaisille ja vaikeavammaisille henkilöille järjestetään palveluasuminen, kun henkilö tarvitsee runsaasti apua selviytyäkseen jokapäiväisistä toiminnoista, mutta ei kuitenkaan tarvitse laitoshoidoa.

Perhepalvelukeskus Sosiaalityöntekijä (koko Kallion alue)	Pistotie 1, 84100 Ylivieska puh. 044 419 5731
<u>Kehitysvammahuollon palvelut</u> Asumispalvelut: palveluesimies Päivä- ja työtoiminta: palveluesimies Lapset ja nuoret: palveluohjaaja palveluohjaaja	puh. 044 419 6231 puh. 044 419 5735 puh. 044 4195736 (Alavieska ja Ylivieska) puh. 044 419 6890 (Nivala ja Sievi)

5.2.5 Vanhuspalvelut

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion vanhuspalveluiden ensisijaisena tavoitteena on mahdollistaa ikäihmisten kotona asuminen ennaltaehkäisevillä ja kuntouttavilla palveluilla sekä järjestämällä tarvittavia palveluja koteihin. Asiakas osallistuu voimiensa mukaan palvelun tuottamiseen. Tähän tavoitteeseen vastataan kotihoitopalveluilla, joihin kuuluvat palvelutarpeen arviointi, palveluohjaus ja lähineuvontapalvelut, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kotikäynnit, gerontologinen sosiaalityö, kotipalvelu ja kotisairaanhoito, omaishoidon tuki, päivätoiminta ja tuettu palveluasuminen. Jokaisessa Kallion kunnassa on kotihoitotoimisto, josta tilataan kotihoiton palvelut ja niihin liittyvät palvelutarpeen arvioinnit.

Silloin kun kotona asuminen ei ole enää mahdollista toimintakyvyn alentumisen vuoksi, ikäihmisen kanssa suunnitellaan ja hänelle järjestetään tarpeen mukainen lyhyt- tai pitkäaikainen hoito ja asumispalvelut oman kodin ulkopuolella. SAS-yhdyshenkilö koordinoi asiakkaiden sijoittumista eri palvelumuotoihin. Maahanmuuttajavanhukset käyttävät samoja palveluja kuin muutkin niitä tarvitsevat.

<u>Kotihoitotoimistot:</u>		
Alavieska	puh. (08) 419 6350	Pappilantie 1, 85200 Alavieska Suvannontie 1, 85500 Nivala Kallentie 2, 85410 Sievi Kirkkotie 4, 84100 Ylivieska
Nivala	puh. (08) 419 6700	
Sievi	puh. (08) 419 6101	
Ylivieska	puh. (08) 419 5400	
Omaishoidon yhteyshenkilö	puh. 044 419 6755	
SAS-yhdyshenkilö	puh. 044 419 5447	

5.3 Terveyspalvelut

Alueen terveyspalvelut tuottaa peruspalvelukuntayhtymä Kallio. Alueen terveyskeskukset tarjoavat maahanmuuttajille heidän tarvitsemansa terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, kuten muillekin kuntalaisille. Maahanmuuttaja voidaan ohjata terveyspalveluiden piiriin kotoutumissuunnitelman teon yhteydessä maahanmuuttajan ikä ja terveydentila huomioon ottaen.

Jokaisessa peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueen kunnassa tarjotaan lääkärin ja hoitajien vastaanotto- palveluja, laboratorionäytteenottoa, kuntoutusta, hammashoitoa sekä työterveyshoitajan ja työterveyslääkärin vastaanottopalveluja.

Lisätietoa terveyspalveluista saa Peruspalvelukuntayhtymä Kallion internet-sivuilta www.kalliopp.fi.

<u>Terveyskeskukset:</u>		
Alavieska	puh. (08) 419 6300	Pappilantie 1, 85200 Alavieska Haikolantie 38, 85410 Sievi Pappilantie 1, 85500 Nivala Kirkkotie 4, 84100 Ylivieska
Sievi	puh. (08) 419 6100	
Nivala	puh. (08) 419 6500	
Ylivieska	puh. (08) 419 5100	

5.3.1. Kiireetön ajanvaraus ja päivystys

Lääkäreiden vastaanotolle, laboratorioon, röntgeniin, erikoislääkäreiden ja diabetes-, reuma-, astma- ja syöpähoitajien vastaanotolle voi varata aikoja kiireettömän ajanvarauksen numeroista arkisin klo 9-14:

Alavieska	puh. (08) 419 6300
Sievi	puh. (08) 419 6100
Nivala	puh. (08) 419 6500
Ylivieska	puh. (08) 419 5100

Kiireellisessä sairaustapauksessa lääkäripäivystys ja hoidontarpeen arviointi toimivat arkisin kello 8-16 terveyskeskuksissa. Muina aikoina päivystys on Oulaskankaan sairaalan yhteispäivystyksessä, puh. (08) 4297 840. Päivystysaikataulu löytyy myös internetistä osoitteesta <http://www.kalliopp.fi>.

5.3.2 Neuvola

Neuvolapalveluissa lähtökohtana on yksilöllinen ja asiakaslähtöinen palvelu, jossa perheen arjessa selviytymistä, hyvinvointia ja vanhemmuutta tuetaan tarpeen mukaan.

Äitiysneuvolassa huolehditaan odottavan äidin ja sikiön terveydentilasta sekä valmennetaan äitiä, isää ja koko perhettä lapsen syntymään. Kun raskaus on todettu, varataan ensimmäinen vastaanottoaika terveydenhoitajalle. Perhesuunnittelun avulla pyritään varmistamaan, että lapsi on toivottu.

Perhesuunnitteluun kuuluu esimerkiksi sopivan ehkäisymenetelmän valinta.

Lastenneuvolassa lapsi käy 2 viikon iästä aina kouluikään saakka. Lastenneuvolassa pyritään turvaamaan mahdollisimman terve lapsuus ja edistämään koko perheen hyvinvointia. Neuvolassa huolehditaan myös koululais- ja opiskelijaterveydenhuollon palveluista.

Ajanvaraus:	
Alavieska	(08) 419 6301 ma-pe klo 12-13
Nivala	(08) 419 6501 ma-to klo 8-11
Sievi	(08) 419 6004 ma-pe klo 12-13
Ylivieska	(08) 419 5101 ma-pe klo 8.30-11

5.3.3 Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon tehtävänä on tarjota suun terveydenhoitopalveluita yksilöllisen hoidontarpeen mukaisesti sekä edistää suun terveyttä ja vähentää tulevaa hoidon tarvetta ennaltaehkäisevällä toiminnalla. Peruspalvelukuntayhtymä Kalliossa suun terveydenhuollon palvelut toimivat lähipalveluina jokaisessa jäsenkunnassa terveydenhuoltolain edellyttämällä tavalla.

Ajanvaraus:	
Alavieska	puh. (08) 419 6330 ma-pe klo 7.45–10.00 puh. (08) 419 6331
Nivala	puh. (08) 419 6650 ma-pe klo 7.45–15.00
Sievi	puh. (08) 419 6070 ma-pe klo 7.45–10.00
Ylivieska	puh. (08) 419 5380 ma-pe klo 8.00–15.00

5.3.4 Mielensterveys- ja päihdepalvelut

Terapiakeskus on Peruspalvelukuntayhtymä Kallion aikuispsykososiaalinen yksikkö. Terapiakeskus vastaa kuntayhtymän väestön avopsykiatriasta ja A-klinikatyöstä.

Mielensterveystyön tehtävänä on mielensterveyshäiriöiden hoito, erilaiset terapiat, psykologin testaukset, työkyvyn arviointitutkimukset, lääkehoidot ja ryhmätoiminnat.

A-klinikka on avohoitopaikka erilaisten päihteiden kanssa vaikeuksiin joutuneille ja heidän läheisilleen. A-klinikalta saa tietoa ja ohjausta muista avo- ja laitoshoitopaikoista. A-klinikka tekee polikliinista, sosiaalityön ja terveydenhuollon menetelmin tapahtuvaa päihdetyötä avohoidossa.

Ajanvaraus ma-pe klo 12-13: Alavieska Nivala Sievi Ylivieska	puh. (08) 419 6320 puh. (08) 419 6610 puh. (08) 419 5320 puh. (08) 419 5320	Pappilantie 1, 85200 Alavieska Kalliontie 36, 85500 Nivala Haikolantie 16, 85410 Sievi Kirkkotie 4, 84100 Ylivieska
--	--	--

6. KANSANELÄKELAITOKSEN PALVELUT

Kela huolehtii Suomessa asuvien perusturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan hoitamia sosiaaliturvaetuuksia ovat mm. perhe-etuudet, opintoetuudet, asumisen tuet, työttömän perusturva, sairausvakuutus, kuntoutus, vammaisetuudet ja peruseläketurva.

6.1 Kelan maksamat etuudet

Kelan toimenpiteet maahanmuuttajien kotouttamisessa ovat lähinnä eri etuuksien maksaminen maahanmuuttajille sekä neuvonta ja ohjaus Kelan ja muiden yhteistyötahojen palveluista. Pääsääntöisesti Kelan etuuksien maksamisen edellytyksenä on, että henkilöllä on myönteinen päätös kuulumisesta Suomen sosiaaliturvan piiriin. Lisäedellytyksenä on vähintään vuoden oleskelulupa, jos sellaista muuttajalta edellytetään. Suomeen muuttajan on toimitettava Kelalle lomake ”Hakemus Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan soveltamisesta Suomeen muutettaessa” (Y77) sekä esitettävä passi oleskelulupineen, jos oleskeluluvan tiedot eivät Kelassa näy. Henkilötunnuksen saamiseksi maahanmuuttajan on ilmoittauduttava henkilökohtaisesti Maistraatin toimipisteessä ja täytettävä siellä maahanmuuttoilmoitus. Lähin maistraatin toimipiste on Ylivieskassa.

6.2 Perhe-etuudet

Lapsen syntymän vuoksi Kelasta voidaan myöntää äitiysavustus ja vanhempainpäiväraha. Äitiysavustuksen saaminen edellyttää vakinaista asumista sekä terveystarkastusta terveyskeskuksessa tai lääkärinvastaanotolla ennen neljännen raskauskuukauden loppua. Päivärahan saamisen edellytyksenä on, että hakija on asunut vakuutettuna Suomessa vähintään 180 päivää ennen laskettua aikaa. Päivärahaa voidaan maksaa sekä äidille äitiysrahana että isälle isyysrahana. Vanhemmat voivat itse valita kummalle vanhempainraha maksetaan. Vanhempainrahakauden jälkeen perheelle voidaan maksaa lastenhoidontukea vaihtoehtona kunnan järjestämälle päivähdolle, kunnes nuorin lapsista täyttää 3 vuotta. Lapsilisää maksetaan alle 17-vuotiaasta lapsesta.

6.3 Opintoetuudet

Päätoimisia opintoja harjoittavalle henkilölle voidaan maksaa opintotukea (opintoraha, asumislisä ja opintolainan valtioneuvosto). Etuudet myönnetään pääsääntöisesti vasta sen jälkeen, kun henkilö on oleskellut Suomessa muussa kuin opiskelutarkoituksessa vähintään 2 vuotta. Ns. paluumuuttajilta ei edellytetä kahden vuoden asumista. Opintoetus voidaan myöntää maahanmuuttajalle, kun hänellä on Suomessa pysyvä oleskelulupa. Koulumatkatukea voidaan myöntää maahanmuuttajalle, kun hänellä on Suomessa rekisteröitynä kotikunta. Tukea myönnetään lukiossa ja ammatillisista perustutkintoa suorittavalle päivittäisiin koulumatkoihin, kun matkan pituus on vähintään 10 km/suunta.

6.4 Yleinen asumistuki

Asumistuki voidaan myöntää Suomessa vakinaisesti asuvien henkilöiden muodostamalle ruokakunnalle Suomessa sijaitsevan asunnon kustannuksiin. Tukeen vaikuttaa asuinkunta, asunnon koko ja ikä, ruokakunnan jäsenten määrä ja tulot ja asumismenot.

6.5 Sairauden perusteella maksettavat etuudet

Korvauksena sairauden aiheuttamasta työkyvyttömyydestä maksetaan sairauspäivärahaa. Lisäksi Kela järjestää erilaista kuntoutusta ja maksaa kuntoutuksesta aiheutuvan ansionmenetyksen korvaamiseksi kuntoutusrahaa.

6.6 Työttömyyden perusteella maksettavat etuudet

Työttömyyden perusteella myönnettäviä Kelan etuuksia ovat peruspäiväraha, työmarkkinatuki ja kotoutumistuki. Näistä maahanmuuttajille kyseeseen tulee lähestulkoon vain kotoutumistuki, koska muissa on saamisen edellytyksenä 10 kuukauden (43 viikon) työssäoloehdon täyttyminen Suomessa tai sopimusmaassa työskentelyn perusteella. Työmarkkinatukea voidaan maksaa 17–64-vuotiaalle henkilölle, joka on työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa ja jolle ei ole voitu osoittaa työtä tai koulutusta. Maahanmuuttaja-asiakkaalta edellytetään lisäksi, että hänelle on tehty kotoutumissuunnitelma. Työ- ja elinkeinotoimisto antaa Kelalle lausunnon oikeudesta kotoutumistukeen sekä mahdollisista 60 tai 90 päivän karensseista ja viiden kuukauden odotusajasta.

6.7 Eläke-etuudet

Eläke-etuuksista maahanmuuttajille tulee ensi vaiheessa kyseeseen lähinnä vain eläkkeensaajan asumistuki. Se voidaan myöntää iän perusteella 65 vuotta täyttäneelle. Muissa eläke-etuuksissa (vanhuuseläke, työkyvyttömyyseläke) edellytetään kolmen vuoden Suomessa asumista 16 ikävuoden ja eläkkeen alkamisen väliseltä ajalta. Asumisen ei tarvitse olla yhdenjaksoista. Eläkkeen määrä suhteutetaan Suomessa asuttuun aikaan. Kela maksaa takuueläkettä 65 vuotta täyttäneille tai 19–64-vuotiaille työkyvyttömille maahanmuuttajille. Siinäkin on maksamisen edellytyksenä kolmen vuoden Suomessa asuminen. Asumisen ei tarvitse olla yhtäjaksoista eikä edeltää välittömästi takuueläkkeen myöntämistä.

6.8 Lisätiedot

Hakemuslomakkeita, esitteitä ja lisätietoja on saatavissa Kelan toimistoista ja Kelan nettisivuilta osoitteesta www.kela.fi. Suomenkielisten lomakkeiden lisäksi yleisimpiä lomakkeita löytyy myös englanniksi käännettyinä. Lisäksi joitain esitteitä löytyy englanniksi ja venäjäksi käännettyinä. Asiakaspalvelua varten Kelalla on palvelupisteet Pyhäjärvellä, Haapajärvellä, Nivalassa ja Ylivieskassa. Sievissä ja Alavieskassa toimivat kuntien yhteispalvelupisteet. Tarvittaessa on mahdollisuus asiakkaalle maksuttomaan tulkkauspalveluun.

puh. 020 692 207 www.kela.fi	Alavieskan yhteispalvelu Pappilantie 1, 85200 ALAVIESKA; Kalajoentie 29,85100 KALAJOKI p. 020 635 5062	Englanninkielinen sosiaaliturvan palvelunumero: 020 692 227 8.00-18.00
	Nivala: Kalliontie 18, 85500 NIVALA p. 020 635 5102	
	Sievin yhteispalvelu Haikolantie 16, 85410 SIEVI;	

	Kyöstintie 8, 84100 YLIVIESKA p. 020 635 4133	
	Ylivieska: Kyöstintie 8, PL 22, 84400 YLIVIESKA p. 020 635 4133 ylivieska@kela.fi	

7. POLIISI

Poliisilain mukaan poliisin on toimittava asiallisesti ja puolueettomasti sekä sovinnallisuutta edistäen. Poliisin tulee ensisijassa neuvoin, kehotuksin ja käskyin pyrkiä ylläpitämään yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Poliisi ei saa puuttua kenenkään oikeuksiin enempää kuin poliisin tehtävän suorittamiseksi on tarpeen. Poliisin työ on myös yhteiselön turvaamista ja yksilöiden oikeuksien kunnioittamista.

Poliisi hoitaa oleskeluoikeuden rekisteröinti-, oleskelulupa- sekä kansalaisuusasiat. EU:n ulkopuolelta tulevat maahanmuuttajat tarvitsevat oleskeluluvan. EU:n kansalaisten täytyy rekisteröityä paikallispoliisilla, mikäli he oleskelevat maassa yli kolme kuukautta. Oleskelulupa-anomus tulee jättää oman paikkakunnan poliisille. Ensimmäinen oleskelulupa haetaan yleensä jo ennen Suomeen muuttoa. EU-kansalaisten tulee täyttää oleskeluoikeuden rekisteröinti-ilmoitus.

Jokilaaksojen poliisilaitos
Katajaojankatu 4
PL 39
84101 Ylivieska
puh. 071 876 0161

www.poliisi.fi

8. PAIKALLISET JÄRJESTÖT

Maahanmuuttajien kotouttaminen ja etnisten suhteiden edistäminen ovat yhteistyötä, johon eri kansalaisjärjestöt luovat viranomaistahon työn rinnalle toisenlaisia mahdollisuuksia toiminnalle. Järjestöt tarjoavat maahanmuuttajalle peruspalveluitten rinnalle toimintoja, jotka tukevat hänen osallistumis- sekä vaikuttamismahdollisuuksiaan ja vahvistavat mahdollisuuksia sosiaalisten verkostojen luomiseen.

Alueella toimivia järjestöjä ovat muun muassa Mannerheimin Lastensuojeluliitto (www.mll.fi), Suomen Punaisen Ristin paikallisjärjestöt (www.punainenristi.fi) ja Moni Koti- Kansainvälinen Oulun Eteläinen ry.

9. SEURAKUNNAT

Uskonnolla voi maahanmuuttajan kotimaassa olla huomattavasti näkyvämpi ja suurempi rooli kuin suomalaisessa yhteiskunnassa. Maahanmuuttajien uskonnollinen tausta tulisi ottaa huomioon ja heille tulisi tarjota tietoa omaan uskontokuntaansa kuuluvasta toiminnasta Suomessa. Seurakunnilla ei ole suuresti maahanmuuttajille suunnattua erillistä toimintaa vaan kaikki ovat tervetulleita mukaan yleiseen toimintaan. Uskonnot.fi verkkosivustolta löytyy lista Suomessa toimivista yhteisöistä jaoteltuna esimerkiksi uskontokunnan mukaan. Sivu suomeksi ja englanniksi. www.uskonnot.fi/yhteisot/byreligion

Evangelisluterilainen seurakunta

Seurakunnissa maahanmuuttajatyö kuuluu yleensä diakoniatyöntekijöiden vastuualueeseen. Sekä diakoniatyöntekijät että papit voivat antaa myös henkistä ja hengellistä tukea sitä tarvitseville. Luonnollisesti seurakunta tarjoaa kotouttamiseen monenlaisia mahdollisuuksia päiväkerhoista jumalanpalveluksiin. Yleensä seurakunnan tilaisuudet ja kerhot ovat avoinna kaikille riippumatta siitä, onko henkilö luterilainen tai edes kristitty. Seurakuntien tapahtumat löytyvät pääsääntöisesti seurakuntien Internetsivuilta.

Alavieskan seurakunta	Papinpolku 1 85200 ALAVIESKA	P. (08) 4309 600 Fax: (08) 4309 613	Sähköposti: alavieska.seurakunta@evl.fi	Kirkkoherran- virasto avoinna: Ma - to: 9 – 14, Pe: 9 - 12
Nivalan seurakunta	Vapaudentie 3 85500 NIVALA	puh: (08) 440 025 kirkkoherranvirast o faksi (08) 440 267	nivalan.seurakunta@evl.fi	
Sievin seurakunta	Kirkkotie 7 85410 Sievi	Puh. 08-480015 Fax 08-481285	sievi.seurakunta@evl.fi www.evl.fi/srk/sievi	
Ylivieskan seurakunta	Talous- ja tiedotustoimist o Toimitalo Pietari Terveystie 11 84100 Ylivieska	puh. 044-7118 601 fax. 08-4118 698		avoinna ma-ke, pe klo 9-15, to klo 9-16
	Kirkkoherranviras to Papit, kanttorit : Toimitalo Pietari Terveystie 11 84100 Ylivieska	puh. 044-7118 610 tai 044-7118 612, fax. 08- 4118698		avoinna ma-ke, pe klo 9-15, to klo 9- 17
	Perheasiain neuvottelukeskus	Toimitalo Pietari Terveystie 11 84100 Ylivieska		Ajanvaraukset puh 08-425 990 ma-to klo 12-13

Ortodoksinen seurakunta

Alavieska ja Ylivieska kuuluvat Oulun ortodoksiseen seurakuntaa ja Nivala Kiuruveden ortodoksiseen seurakuntaan. Tapahtumat löytyvät seurakunnan Internetsivuilta.

Oulun ortodoksinen seurakunta	Torikatu 74 90120 Oulu	puh. 044 5115 741 faksi (08) 375986	oulu@ort.fi	Kirkkoherranvirasto on avoinna ma-pe klo 9.00-12.00
Kiuruveden ortodoksinen	Niemistenkatu 6 74700 Kiuruvesi	puh. (017) 752 278	www.ort.fi/fi/kiuruvesi kiuruvesi@ort.fi	

seurakunta				
------------	--	--	--	--

Katolinen seurakunta

Alue kuuluu Nasaretin pyhän perheen seurakuntaan, joka toimii pääasiassa Oulussa. Oulussa järjestetään sunnuntaisin messu englanniksi kello 10.00 ja suomeksi kello 15.00. Muut tapahtumat löytyvät seurakunnan Internetsivuilta.

Nasaretin pyhän perheen seurakunta	Liisantie 2 90560 Oulu	puh. 08 347 834	perhe@catholic.fi http://perhe.catholic.fi/	
------------------------------------	---------------------------	-----------------	--	--

Islamilainen yhdyskunta

Pohjois-Suomen Islamilainen yhdyskunta	Kajaaninkatu 36 H 90100 OULU	puh. 050 058 2371	amannan@sun3.oulu.fi	
Suomen islamilainen yhdyskunta	Lönnrotinkatu 22 00120 HELSINKI	Puh. 09-2782551, 045-3473482	rabita@rabita.fi www.rabita.fi	

10. KOULUTUSPALVELUT

10.1 Varhaiskasvatus

Katso 5.2.3, Kallion peruspalvelukuntayhtymän alueen palvelut.

10.2 Esi- ja perusopetus

Lapsen oppivelvollisuus alkaa normaalisti sinä vuonna kun hän täyttää 7 vuotta. Oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna lapsella on oikeus osallistua maksuttomaan esiopetukseen. Esiopetusta annetaan vähintään 700 h/lukuvuosi.

Esiopetus järjestetään samassa ryhmässä suomenkielisten lasten kanssa. Sopeutumista lapsiryhmään tuetaan rohkaisemalla ja kannustamalla lasta vuorovaikutukseen toisten lasten kanssa. Erilaisten lasten toimiminen yhdessä lisää suvaitsevaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Esiopetuksessa on erityisenä tavoitteena suomen kielen opetus sekä lapsen oman äidinkielen tukeminen. Esikoulussa lapsi harjoittelee koulussa tarvittavia taitoja. Oppilashuollon palvelut sisältyvät esiopetukseen.

Oppivelvollisuusikäisellä maahanmuuttajalla on oikeus samaan perusopetukseen kuin suomalaisillakin. Perusopetukseen sisältyvät monipuoliset erityisopetuspalvelut sekä oppilashuollon palvelut. Lain mukaan opinnoissa tilapäisesti jälkeen jääneille tai muuten erityistä tukea tarvitseville tulee antaa tukiovetusta. Tämä koskee myös maahanmuuttajaoppilasta. Vieraskielisten oppilaiden opetukseen voidaan hakea erillistä valtionavustusta. Kunnalla on mahdollisuus tarjota perusopetukseen valmistavaa opetusta.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksessa on keskeistä oppilaan hyvinvointi, suomen kielen oppiminen, kodin ja koulun välinen yhteistyö sekä tarvittaessa opiskeluvalmiuksien parantaminen niin, että oppilas menestyy jatko-opinnoissaan. Opetus suunnitellaan oppilaan kieli-, koulu- ja oppimistaustan pohjalta. Oppilaat sijoittuvat pääsääntöisesti omiin lähikouluihinsa, missä he saavat suomi toisena kielenä - opetusta ja tarvittaessa tukiopetusta. Maahanmuuttaja oppilas ei ole erityisen tuen oppilas, kielitaitonsa, koulu- tai kulttuuritaustansa perusteella. Nämä seikat otetaan kuitenkin huomioon kouluarjessa ja opetuksen sisältöjä suunniteltaessa mm. henkilökohtaisissa oppimissuunnitelmissa, arvioinnissa ja koetehtävissä. Muilta osin maahanmuuttajaoppilaat osallistuvat perusopetuksen opetussuunnitelman mukaiseen työskentelyyn ja heitä koskevat samat käytännöt kuin muitakin oppilaita. Koulujen kerhotoimintaa kautta voidaan maahanmuuttajaoppilaiden koulunkäyntiä ja oppimista tukea.

Vähemmistöuskontojen ja elämäkatsomustiedon opetusta järjestetään, jos vähintään kolme opetukseen oikeutettua asuu saman kunnan alueella.

Oppilaille voidaan järjestää oman kielen opetusta tarpeen mukaan.

10.3 Lukiokoulutus

Lukio antaa yleissivistävää koulutusta. Lukioon kuten muihinkin perusopetuspohjaisiin oppilaitoksiin haetaan yhteishaussa. Lukio-opiskelijoiden valinta perustuu aikaisempaan koulumenestykseen. Ulkomaisella todistuksella haetaan lukiopaikkaa yhteishaun aikaan suoraan lukiosta. Lukion voi suorittaa myös yksityisoppilaana tenttimällä. Lukiokoulutuksessa vieraskielisten opiskelijoiden opetukseen voidaan hakea erillistä valtionavustusta.

Koulutoimistot	Esiopetus-palvelut Perusopetus-palvelut Lukiopalvelut	<p>Alavieskan kunta, Koulutoimisto Pappilantie 1 85200 Alavieska Puh. 08 - 4395 111 alavieskan.kunta@alavieska.fi</p> <p>Nivalan kaupunki, Koulutoimisto PL 10, Kalliontie 15 85500 Nivala Puh. 040-3447 312 koulu.toimisto@nivala.fi</p> <p>Sievin kunta, Koulutoimisto Haikolantie 16 85410 Sievi Puh. 08-488 3111 sievin.kunta@sievi.fi</p> <p>Ylivieskan kaupunki, Koulutoimisto PL 70, Kyöstintie 70 84101 Ylivieska Puh. 08-42941 kirjaamo@ylivieska.fi</p>
----------------	---	--

10.4 Nivelvaiheen koulutus

Kallion alueella järjestetään suomen kielen kotouttamiskoulutusta sekä maahanmuuttajien ammattiin valmistavaa koulutusta niille, joiden kielitaito ei riitä suoraan ammatilliseen koulutukseen. Maahanmuuttajien ammattiin valmistava koulutus sisältää suomen kielen sekä niiden yleisten aineiden opetusta, joita tarvitaan Suomessa ammattikoulutuksessa.

10.4.1 Suomen kielen koulutuksen järjestäminen alueella

Alueella suomen kielen koulutuksia järjestetään kokoaikaisena (noin 5 päivää viikossa) sekä osa-aikaisesti (esim. kerran viikossa). Koulutusta järjestetään Kallion alueella sekä lähikunnissa.

Haapaveden Opisto järjestää nuorille ja aikuisille maahanmuuttajille eritasoisia koulutuksia:

Suomen kielen- ja kulttuurin koulutus (moduulit 1-4)

Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus (MAVA), alkaen syyskuussa
Suomi sujuvaksi -koulutus

www.haapop.fi

Ylivieskan ammattiopisto

Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus (MAVA), alkaen tammikuussa

www.kam.fi/yso

Ylivieskan kansalaisopisto

<http://www.ylivieska.fi/kansalaisopisto>

Jokilatvan Opisto järjestää suomen kielen kursseja kerran viikossa Nivalassa.

www.jokilatvanopisto.fi

Lisäksi koulutusta voidaan järjestää työvoimakoulutuksena, koulutukseen hakeutuminen TE-toimiston kautta.

10.5 Ammatillinen sekä muu koulutus

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU on alueella toimiva toisen asteen monialaista ammatillista koulutusta antava oppilaitos, johon kuuluu seitsemän oppilaitosta (Kallion alueella Nivalan ja Ylivieskan ammatti-opistot). Koulutuskuntayhtymän ammattiopistoissa annetaan perus- ja aikuiskoulutusta seitsemällä eri koulutusosalalla. Hakeminen opintoihin tapahtuu sähköisellä hakemuksella valtakunnallisessa yhteishaussa. <http://www.jedu.fi/>

Ammattikorkeakoulutusta alueella antaa Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu KPAMK. Ylivieskan yksikössä voi opiskella tekniikkaa, sosiaalia, humanistista ja kasvatustieteitä, matkailua ja liiketaloutta. Hakeminen opintoihin tapahtuu sähköisellä hakemuksella valtakunnallisessa ammattikorkeakoulujen yhteishaussa. <http://web.cou.fi/>

Yleissivistävää ja ammattisivistävää opetusta alueella antaa Raudaskylän kristillinen opisto.

<http://www.rko.fi/>

Jokilatvan opisto ja Ylivieskan kansalaisopisto tarjoavat mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen opintopiirin ja kurssien kautta vaikuttaen siten kansalaisyhteiskunnan toimivuuteen. Opistot järjestävät maahanmuuttajille suomen kielen ja kulttuurin kursseja.

Jokilaaksojen musiikkiopiston ja Ylivieskan musiikkiopiston palvelut tukevat lasten ja nuorten harrastustoimintaa ja alan ammattiopintoihin aikovien erityistarpeita.

Eritasoiset ja pituiset suomen kielen kurssit, muut koulutukset ja kurssit	Haapaveden Opisto Puh. 020 741 5900 www.haapop.fi	Vanhatie 52, 86600 Haapavesi
	Ylivieskan ammattiopisto Puh. 040 3120 400 www.kam.fi/ys	Kuusitie 6, 84100 Ylivieska
	Nivalan ammattiopisto p. (08) 4492 1 http://www.kam.fi/nao	Maliskyläntie 2 85500 Nivala
	Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu Ylivieskan yksikkö Puhelin (08) 449 2500 http://web.cou.fi/	Vierimaantie 7 84100 Ylivieska
	Raudaskylän kristillinen opisto p. (08) 4276 200 www.rko.fi	Opistontie 4-6 84880 Ylivieska
	Ylivieskan kansalaisopisto p. 08-42941 http://www.ylivieska.fi/kansalaisopisto	Kyöstintie 4 84100 Yivieska
	Jokilatvan Opisto Puh. 044 4456 168 www.jokilatvanopisto.fi	Kalliontie 15 85500 Nivala

11. YRITTÄJYYS JA ELINKEINOELÄMÄ

Seudullinen kotouttamisohjelma pitää tärkeänä alueen elinkeinoelämän monipuolistamisen ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden turvaamisen. Alueen väestö ikääntyy ja samalla työikäisten määrä vähenee. Kotouttamisen ja maahanmuuton keskeisenä lähtökohtana on myös kansainvälisyyden lisääminen. Keskeinen tavoite on työperäisen maahanmuuton lisääminen.

Kotouttamista edistävänä palveluna seutukunnan kunnat tarjoavat yrittäjyyteen liittyviä monipuolisia asiantuntijapalveluja. Ylivieskan seutukunnassa nämä palvelut on koottu INNOVETURI- seudulliset yrityspalvelut palveluprosessin alle (www.innoveturi.fi).

Yrityspalvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja huolehditaan yrityspalveluhenkilöstön osaamisen kehittämisestä ja koulutuksesta.

Seudullisten yrityspalveluiden asiantuntijaverkosto koostuu kuntien elinkeinovastaavista ja organisaatioista.

Seutukunnassa on meneillään useita hankkeita, joiden yhteistyön ja asiantuntijoiden avulla voidaan tarjota neuvontapalveluja yrittäjyyteen, yrittäjyyteen ja lainsäädäntöön liittyvissä asioissa.

Yrityspalvelujen tärkein tehtävä on yritystoiminnan kannattavuusarvion tekeminen, koska se on elinkeinoharjoittajan oleskeluluvan myöntämisen edellytys.

Yrittäjyyteen ja yritystoimintaan liittyvä neuvonta osana kotouttamisprosessia on aina yksilöllistä ja tarvittavat toimenpiteet suunnitellaan asiakaskohtaisesti.

Tärkeimmät yhteistyökumppanit yrittäjyyteen ja kotouttamiseen liittyvissä asioissa ovat ELY- keskus ja paikallinen TE- toimisto. Kotouttamisessa yhteistyötä tehdään erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden turvaamiseksi.

12. KULTTUURI JA VAPAA-AIKA

12.1 Kulttuuri ja vapaa-aika

Vapaa-ajan toiminnassa tavoitteena on pitää osallistumiskynnys matalana, mikä luo hyvät edellytykset myös monikulttuuriselle toiminnalle.

Moni Koti- Kansainvälinen Oulun Eteläinen ry (perustettu marraskuussa vuonna 2011) järjestää monenlaisia vapaa-ajan toimintoja maahanmuuttajille ja nimenomaan ulkomaalaisten ja suomalaisten kesken. Esim. ruokakurssit, virkistys-ohjelmat, kansainväliset juhlat jne.

12.1.1 Kulttuuri

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on kuntalaisten henkisen ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen ja osaltaan syrjäytymisen ehkäiseminen. Tärkeää on myös luoda edellytyksiä omaehtoiselle kulttuurin kokemiselle ja tekemiselle. Kulttuuritapahtumat ovat avoimia kaikille kuntalaisille ja niistä tiedotetaan paikkakuntaakohtaisissa tapahtumakalentereissa, kaupungin/kunnan verkkosivuilla sekä paikallis- ja ilmaisjakelulehdissä.

Yhdistyksiä, kulttuuripalveluja	Ylivieska: www.ylivieska.fi/kulttuuri
	www.ylivieska.fi/akustiikka
	Alavieska www.alavieska.fi/kulttuuri
	Sievi www.sievi.fi/vapaa-aikapalvelut/liikuntapalvelut/urheiluseurat Sievissä toimivien bändien ja yhdistysten kotisivuja: The Gilas - http://silppuri.sytes.net/~gilas/ Sievin kennelkerho Sievin 4H-yhdistys Sievi-seura
Nivala Kulttuuritoimisto p. 040 344 7321 Näyttelytila Tillarigalleria p. 040 344 7350 (Kalliontie 21) Yhdistykset: http://www.nivala.fi/kulttuuri_ja_nuorisopalvelut Kotiseutu ja museotyö: www.nivalaseura.fi	

Musiikkiopistot	<p>Jokilaaksojen musiikkiopisto Vesitie 5, II-kerros 85500 Nivala puh: 040-834 1721 ja 040-480 9536 (toimisto) www.jlmo.fi</p> <p>Ylivieskan seudun musiikkiopisto Koulukatu 2, 84100 Ylivieska puh 044 4294 323 www.ylivieska.fi/musiikkiopisto</p>
-----------------	--

12.1.2 Liikunta

Liikunnan on todettu olevan yksi tärkeimmistä yksilötason hyvinvoinnin ylläpitäjistä. Kunnan/kaupungin liikuntapalvelut mahdollistavat monipuolisen liikunnan harrastamisen eri kohderyhmille ja tukevat erityisesti vapaaehtoisjärjestöjen, lähinnä urheiluseurojen liikuntakasvatustyötä.

Lisätietoja Kallion alueen liikuntapaikoista ja -tapahtumista saa paikkakunnan liikuntaohjaajalta tai -sihteeriltä.

Alavieska: www.alavieska.fi/liikunta ja ulkoilu

Nivala: Nivalan Liikuntakeskus; <http://www.uikko.fi/>

Ylivieska: [www.ylivieska.fi/liikunta ja vapaa-aika/](http://www.ylivieska.fi/liikunta_ja_vapaa-aika/) urheiluseurat

12.1.3 Nuorisio

Nuorisopalvelut tarjoavat lapsille ja nuorille elämänhallintataitoja, tukea kasvuun, kehitykseen ja itsenäistymiseen sekä ajankohtaista tietoa ja kanavia osallistumiseen ja vaikuttamiseen omassa elämässä ja elinympäristössä. Lapsia ja nuoria tuetaan osallisuuteen ja aktiivisuuteen. Suvaitsevaisuutta ja erilaisuuden hyväksymistä edistetään mm. kansainvälisyys- ja kulttuurikasvatuksen avulla. Nuorisopalveluihin kuuluvat keskeisenä nuorisotilat, joita on jokaisessa kunnassa. Tiloilla on kerhotoimintaa ja avoimia ovia eri ikäryhmille, lisätiedot löytyvät nuorisopalveluiden nettisivuilta tai soittamalla.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja kysymyksiin ja auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Työn ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle varhaista tukea, jos nuori sitä itse haluaa.

Nuorten työpajat ovat alle 29-vuotiaille, työttömille nuorille tarkoitettuja työharjoittelupaikkoja.

Nuorisotyön kannalta työpajat ovat nuorille hyviä paikkoja elämäntaitojen kehittämiseen, aikuistumiseen, yhteisölliseen kasvuun ja työssäoppimiseen.

Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut ,nuorisotiedotuskeskus Settinetti, tiedottaa ja neuvoo nuoria koskeissa toimeksiannetuissa / kysytyissä asioissa www-sivuston kautta Pulmakulmassa tai sähköpostitse/puhelimitse. Settinetti.fi –sivustolla tiedotetaan eri aihealueissa nuoria koskevista asioista,

uutiset/tiedotteet –osiossa ajankohtaisista asioista sekä alueen nuorille suunnatuista tapahtumista Settinetin tapahtumakalenterissa.

Nuorisotiedotuskeskus nuorisotiedotus@settinetti.fi www.settinetti.fi	Vierimaantie 5 84100 Ylivieska
Ylivieskan kaupungin nuorisotoimi	www.ylivieska.fi/nuorisotoimi p. 044 4294 355, 044 4294352
Nuorisotalo Sputnik 2022, Virastokatu 6 B, Ylivieska	p. 044 4294 327
Nivalan Nuorisopalvelut	http://nuopal.fi/ p. 040 344 7321/ 040 344 7315
Nuorisotila LongJohn, Ruojantie 40, Nivala	p. 040 344 7316
Nivalan Nuorten työpaja	p. 040 344 7324 Kalliontie 22, Nivala Hyttitie 3, Nivala http://nuopal.fi/tyopaja/
Sievin nuorisotyö	www.sievi.fi p. 044 4883243, 044 4883491
Nuorisotila, Haikolantie 16, Sievi	
Alavieskan nuorisotoimi	nuorisotoimi@alavieska.fi www.alavieska.fi/nuoriso
Nuoppari, Virin Urheilutalo, Pääskytie 1, Alavieska	
Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajapalvelut: Nuorten aktivointipalvelu Jelppiverkko	www.jelppiverkko.fi etsivät nuorisotyöntekijät: p. 044 4793 275, 044 4793 274
Sytyke-Centre	www.sytyke.fi p. 08 4106 600 etsivät nuorisotyöntekijät: p. 0440 910705, 0440 910706

12.2.4 Kirjasto

Kirjasto tarjoaa pääsyn monipuolisiin tietopalveluihin, antaa valmiuksia tietoyhteiskunnan vaatimiin kansalaistaitoihin unohtamatta kirjaston perinteistä sivistys- ja kulttuuritehtävää.

Alavieskan, Kalajoen, Merijärven, Nivalan, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kirjastot kuuluvat Tiekkö-kirjastojen ryhmään. Asiakkaalle tämä tarkoittaa yhtä kirjastokorttia, mahdollisuutta lainata kirjoja kaikista verkoston kirjastoista sekä uusia kaikki lainansa yhdestä pisteestä tai internetin välityksellä.

NIVALA Puh. 040-344 7347 Faksi (08) 442 835 nivalan.kirjasto@nivala.fi	Käyntiosoite: Kalliontie 21, 85500 Nivala Postiosoite PL 71, 85501 Nivala
---	---

SIEVI puh. (08) 488 3238 Fax 08-488 3241 sievinkirjasto@sievi.fi	Haikolantie 19, 85410 SIEVI
ALAVIESKA alavieskan.kirjasto@alavieska.fi Lainaus: 044 - 5395 269	Pokelantie 3, 85200 Alavieska
YLIVIESKA Puh. 044-4294 271 (lainaus) kirjasto@ylivieska.fi	Kyöstintie 4, 84100 Ylivieska

13. TULKKAAMINEN JA KÄÄNTÄMINEN

Suomea taitamattomalle maahanmuuttajalle hyvät ja asianmukaiset tulkkaus- ja käännöspalvelut mahdollistavat tasavertaisen asioimisen viranomaisten kanssa. Nämä palvelut takaavat sekä asiakkaan että työntekijän oikeusturvan ja ovat edellytyksenä suomalaiseen yhteiskuntaan kotouttamisessa.

Kotouttamislain 5§ mukaan viranomaisen on huolehdittava asian tulkkaamisesta tai kääntämisestä, jos maahanmuuttaja ei osaa kielilain (423/2003) mukaan viranomaisessa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä taikka hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta. Viranomaisen huolehtii mahdollisuuksien mukaan tulkkaamisesta ja kääntämisestä myös muussa maahanmuuttajan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevassa asiassa. Asia voidaan tulkata tai kääntää sellaiselle kielelle, jota maahanmuuttajan voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. Viranomaisen velvollisuus huolehtia tulkkaamisesta ja kääntämisestä ei koske aineistoa, joka ei vaikuta asian käsittelyyn.

Viranomaisen on hankittava ja kustannettava tulkki tai huolehdittava kustannuksellaan kääntämisestä asioissa, jotka voivat tulla vireille viranomaisten aloitteesta. Pakolaisten ja inkerinsuomalaisten paluumuuttajien kotoutumisen alkuvaiheen tulkkaus- ja käännöskustannukset korvataan valtion varoista silloin, kun kyse on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista tai kotoutumista tukevien palveluiden käyttöön ohjaamisesta. Tulkkina tulisi käyttää ammattitaitoisia asioimistulkkeja, ei asiakkaan aviopuolisoa, sukulaista tai tuttavaa, eikä koskaan lasta.

Tavoitteet:

- Maahanmuuttajalle järjestetään tarvittaessa lakien edellyttämä asioimistulkkaus.
- Viranomaiset tuntevat tulkkaus- ja kääntämisestä säädettyt lait.
- Maahanmuuttajat ovat tietoisia oikeudestaan tulkkaus- ja käännöspalveluihin.
- Viranomaiset järjestävät tarvittavat tulkkaus- ja käännöspalvelut myös muille kuin valtion korvausten piirissä oleville maahanmuuttajille.

Pohjois-Suomen tulkkipalvelu

Tulkin tai käännöspalvelun voi tilata sähköisellä lomakkeella. Palvelut 51 kielellä (6/2011).

Puhelin arkisin 8.30-15.30: (08) 558 41856

Päivystys kiireellisissä tapauksissa arkisin 16.00-22.00 ja viikonloppuisin 9.00-22.00: 044 703 1860

www.ouka.fi/tulkkipalvelu

Semantix

Tulkin tilaus joka päivä ympäri vuorokauden
puh. 010 346 7520

Käännökset
puh. 010 346 7530

tulkkipalvelu@ semantix.fi

Voi tilata tulkkipalvelun tai käännökset myös Internetistä osoitteessa www.semantix.fi

14. KUNNASSA ASUVIEN MAAHANMUUTTAJIEN ROOLI KOTOUTTAMISESSA

Yhteistyövelvollisuus

Maahanmuuttajalla, jolla on oikeus kotoutumissuunnitelmaan, on velvollisuus osallistua kotoutumissuunnitelman laatimiseen sekä suunnitelmassa sovittuihin palveluihin ja toimenpiteisiin. (Kotouttamislaki, 15 §).

Maahanmuuttajan ilmoitusvelvollisuus

Maahanmuuttajan on säilyttääkseen oikeuden kotoutumistukeen ilmoitettava kotoutumissuunnitelman toteutumisesta, muutostarpeista ja keskeytymisestä suunnitelmassa sovitulla tavalla. (Kotouttamislaki, 16 §)

15. ETNISEN TASA-ARVON JA HYVIEN ETNISTEN SUHTEIDEN EDISTÄMINEN, SYRJINNÄN EHKÄISEMINEN

Yhdenvertaisuuslain (21/2004) mukaan viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan yhdenvertaisuuden edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Viranomaisten tulee erityisesti muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät yhdenvertaisuuden toteutumista.

Koulujen opintosuunnitelmissa lukee rasismi-vastaisuus. Maahanmuuttaja-koulutusta järjestävät oppilaitokset ja Moni Koti- Kansainvälinen Oulun Eteläinen ry tekevät yhteistyötä peruskoulujen ja lukijoiden kanssa ja järjestävät erilaiset yhteiset tapahtumat, jossa nuoret pääsevät kohtaamaan maahanmuuttajia. Tällä tavalla ennakkoluulot vähenevät ja maahanmuuttajien kontaktit kasvavat kantaväestöön.

16. MAAHANMUUTTAJIA JA KANSAINVÄLISTYMISTÄ KOSKEVAT HANKKEET

Maahanmuuttaja-asiamiestoiminnan käynnistämishanke 2011-2013

Hanke toimii Oulun Eteläisen alueella. Hankkeessa annetaan alueen maahanmuuttajille ohjausta ja neuvontaa eri elämäntilanteissa. Hankkeen aikana kehitetään alueellinen maahanmuuttajien ohjauksen ja neuvonnan palvelumalli, joka perustuu maahanmuuttaja-asiamiestoimintaan. Hankkeen kohderyhmänä ovat maahanmuuttajat ja heitä työssään kohtaavat viranomaiset. Hanketta hallinnoi Haapaveden Opisto. Hanke on ESR-rahoitteinen, rahoituksen myöntäjänä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Lisäksi rahoitukseen osallistuvat alueen kunnat ja Haapaveden Opisto.

<p>Maahanmuuttaja-asiamiestoiminnan käynnistämishanke, nk. TUPA-hanke www.tupaan.fi</p>	<p>Monikulttuurisuuskoordinaattori Rita Kovacs, Puh. 040 868 2741 rita.kovacs@haapop.fi Monikulttuurisuuskoordinaattori Pirjo Keronen, puh. 040 868 2597 pirjo.keronen@haapop.com</p>	<p>Pajatie 5 (3 kerros, B-käytävä, huone 310), 85500 Nivala Kalajoentie 5 (Rantatalo) 85100 Kalajoki</p>
--	--	---